

Instrukcja przyjmowania i rozliczania dostaw paliw w MPK – Łódź Spółka z o.o.

§ 1.

Procedura rozładunkowa w stacjach MPK - Łódź Spółka z o.o.

1. Przyjęcia paliwa, w obecności kierowcy - dostawcy, dokonuje dwuosobowa komisja upoważniona do odbioru dostaw przez kierownika Zakładu Eksploatacji Autobusów.
2. Czynności przed przyjęciem paliwa obejmują:
  - 1) ustalenie objętości paliwa w zbiornikach stacji w temperaturze referencyjnej +15°C oraz wolnej objętości zbiorników na podstawie wydruku z systemu automatycznego pomiaru objętości i jej kompensacji do +15°C,
  - 2) zapoznanie się z rozmieszczeniem ładunku w komorach autocysterny,
  - 3) sprawdzenie w obecności kierowcy autocysterny (cysterny) plomb oraz porównanie ich liczby lub numerów z wykazem w dokumencie dostawy (o ile występują),
  - 4) wskazanie króćców spustowych zbiorników, do których zlewane będzie paliwo,
  - 5) sprawdzenie połączenia węża z rurociągiem zbiornika stacji,
  - 6) sprawdzenie uziemienia cysterny przez kierowcę,
  - 7) sprawdzenie w dokumentach dostawy, tj. w Dowodzie wydania i Świadectwie jakości produktu, zgodności dostawy z zamówieniem,
  - 8) pobranie w obecności kierowcy, próbki jednostkowej paliwa z każdej komory autocysterny w ilości niezbędnej do napełnienia pojemników na próbki reklamacyjne i cylindra pomiarowego do kontroli gęstości,
  - 9) dokonanie oceny organoleptycznej jakości paliwa (klarowność, obecność zawiesin, osadu i wody),
  - 10) napełnienie pobranym paliwem pojemników na próbki reklamacyjne,
  - 11) utworzenie próbki wzorcowej poprzez wymieszanie w równych częściach paliwa z próbek jednostkowych ze wszystkich komór autocysterny,
  - 12) ustalenie dla próbki wzorcowej gęstości paliwa w temperaturze referencyjnej +15°C,
  - 13) sprawdzenie zgodności gęstości dostarczonego paliwa w temp. referencyjnej z normą zakładową producenta,
  - 14) ustalenie czy autocysterna wyposażona jest w układ samopoziomowania, a jeżeli tak, to wyegzekwowanie jego załączenia,
  - 15) wyegzekwowanie prawidłowej kolejności opróżniania komór autocysterny, tj. od komory najdalej położonej od czoła pojazdu do komory najbliższej czoła pojazdu,
  - 16) wydanie zgody na zlanie paliwa do zbiorników stacji jeżeli spełnia ono wymagania asortymentowe i jakościowe.
3. W przypadku negatywnej oceny organoleptycznej jakości paliwa lub gęstości w temperaturze referencyjnej niemieszczącej się w granicach normy zakładowej producenta, komisja wstrzymuje czynności rozładunkowe i powiadamia o zaistniałym fakcie kierownika właściwego Zakładu Eksploatacji Autobusów oraz kierownika Działu Umów i Zamówień lub kierownika sekcji zaopatrzenia Działu Umów i Zamówień. Kierownik Działu Umów i Zamówień lub kierownik sekcji zaopatrzenia Działu Umów i Zamówień podejmuje decyzję w przedmiotowej sprawie po zasięgnięciu opinii właściwego kierownika Zakładu Eksploatacji Autobusów.

4. Przyjmuje się dostawę paliwa ocenionego pozytywnie metodą organoleptyczną, którego rzeczywista gęstość w temperaturze referencyjnej odbiega od gęstości deklarowanej w dokumentach dostawy, ale mieści się w granicach określonych normą zakładową producenta.
5. Komisja sporządza Protokół przyjęcia jakościowego paliwa, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Instrukcji.

§ 2.

Czynności po rozładunku paliwa

1. Po zakończeniu rozładunku paliwa dokonuje się następujących czynności:
  - 1) sprawdzenie opróżnienia komór cysterny z paliwa,
  - 2) „reszkowanie” cysterny – poprzez ponowne otwarcie zaworu każdej komory i zlanie pozostałego w rurociągach cysterny paliwa do przenośnego podręcznego zbiornika,
  - 3) przelanie do zbiornika stacji paliwa pozyskanego z „reszkowania” cysterny,
  - 4) ustalenie objętości paliwa w zbiornikach stacji w temperaturze referencyjnej po upływie czasu niezbędnego na ustabilizowanie się lustra cieczy, na podstawie wydruku z systemu,
  - 5) ustalenie przy udziale kierowcy autocysterny objętości przyjętego paliwa w temperaturze referencyjnej +15°C i porównania z objętością z Dowodu wydania.
2. Jeżeli różnica między objętością deklarowaną w dokumentach dostawy a ustaloną wykazuje:
  - 1) niedobór zawierający się w granicach Normy Zakładowej Braków Niezawinionych, to przyjmujący potwierdza odbiór paliwa w ilości zgodnej z zapisem w Dowodzie wydania,
  - 2) nadwyżkę mieszczącą się w granicach błędu układu pomiarowego systemu nalewu (0,5% objętości deklarowanej), to przyjmujący potwierdza odbiór paliwa w ilości zgodnej z zapisem w Dowodzie wydania,
  - 3) niedobór przekraczający Normę Zakładową Braków Niezawinionych, to przyjmujący potwierdza odbiór paliwa w ilości ustalonej, a w Dowodzie wydania dokonuje wpisu „Brak powyżej normy - ..... litrów”,
  - 4) nadwyżkę przekraczającą błąd układu pomiarowego systemu nalewu (0,5% objętości deklarowanej), to przyjmujący potwierdza odbiór paliwa w ilości ustalonej, a w Dowodzie wydania dokonuje wpisu „Nadwyżka powyżej normy - ..... litrów”.
3. W przypadkach opisanych w ust. 2 pkt 1) i 2) przyjmujący w Dowodzie wydania dokonuje wpisu „Odchyłka $\pm$ w granicach normy - ..... litrów”.
4. Komisja przy udziale kierowcy autocysterny, sporządza w 2 egzemplarzach Protokół przyjęcia ilościowego paliwa, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Instrukcji.

§ 3.

Zasady pobierania i przechowywania próbek paliwa ze zbiorników stacji paliw i komór autocystern

1. Rodzaje próbek pobieranych z autocysterny (cysterny):
  - 1) jednostkowa - pobierana z zaworów kontrolnych przy zaworach spustowych każdej z komór autocysterny (lub bezpośrednio z zaworów spustowych),
  - 2) wzorcowa – powstała z wymieszania próbek jednostkowych.
2. Próbkę jednostkową pobiera się z autocysterny przy każdej dostawie paliwa.

3. Paliwo do sporządzenia próbek pobiera się do pojemników metalowych (wiaderek), oddzielnie dla każdej z komór autocysterny. Każdy z pojemników (wiadro) napełnia się do objętości 2–3 litrów, w celu ich przepłukania paliwem z bieżącej dostawy. Paliwo, po przepłukaniu pojemników, należy zlać do oddzielnego wiadra, celem późniejszego przelania do zbiornika stacji (o ile paliwo nie budzi wątpliwości). Następnie pojemniki napełnia się ponownie paliwem do objętości 2–3 litrów, przepłukuje szklane cylindry, a następnie napełnia się je celem przeprowadzenia badania organoleptycznego (wzrokowego).
4. Z paliwa z poszczególnych komór sporządza się próbkę wzorcową – powstałą z wymieszania próbek jednostkowych, którą poddaje się badaniu termoareometrem (pomiar gęstości i temperatury paliwa). Paliwem z takiej próbki napełnia się naczynie (butelkę) do przechowywania próbek paliwa. Butelkę zabezpiecza się systemem plombowania składającym się z nakładki (osłona nakrętki) i plomby jednorazowej. Do każdej tak przygotowanej próbki do przechowywania, mocuje się zawieszkę z opisem próbki, sporządzoną wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej Instrukcji.
5. Próbkę należy przechowywać w chłodnym, zaciemnionym miejscu przez, co najmniej trzy kolejne dostawy, a próbki paliwa reklamowanego z uwagi na jakość, przez cały okres postępowania reklamacyjnego.
6. Próbkę ze zbiorników stacji paliw pobiera się z dystrybutora po uprzednim spuszczeniu około 20 litrów paliwa. Próbkę pobiera się w następujących sytuacjach:
  - 1) na wniosek komisji inwentaryzacyjnej,
  - 2) na uzasadnione pisemne żądanie przedstawiciela dostawcy paliwa,
  - 3) na polecenie kierownika Zakładu Eksploatacji Autobusów,
  - 4) na żądanie samodzielnej komórki organizacyjnej Spółki prowadzącej kontrolę lub czynności sprawdzające, za wiedzą kierownika Zakładu Eksploatacji Autobusów,
  - 5) na żądanie właściwych organów kontrolnych.

§ 4.

Postępowanie reklamacyjne i wyjaśniające

1. Postępowanie reklamacyjne wobec dostawcy może dotyczyć:
  - 1) jakości paliwa,
  - 2) ilości paliwa.
2. Postępowanie reklamacyjne dotyczące jakości wszczyna się po przeprowadzeniu badania dostarczonego paliwa, z którego wynika w szczególności że:
  - 1) dostarczone paliwo posiada niestandardową jak na produkt barwę;
  - 2) dostarczone paliwo wykazuje mętność, bądź widoczne są zawiesiny lub ciała stałe na dnie naczynia, bądź woda,
  - 3) gęstość paliwa nie mieści się w granicach określonych normą zakładową producenta. Wymagania, co do gęstości wg normy podawana jest na świadectwie jakości stanowiącym załącznik do dowodu wydania.
3. Postępowanie reklamacyjne, dotyczące ilości, wszczyna się po sporządzeniu Protokołu przyjęcia ilościowego paliwa, z którego wynika, że brak (niedobór) faktyczny przekracza maksymalny brak niezawiniony określony w Normie Zakładowej Braków Niezawinionych (NZBN).
4. Postępowanie reklamacyjne rozpoczyna się od złożenia pisemnego zgłoszenia reklamacji dostawy.
5. Podstawowymi dokumentami w postępowaniu reklamacyjnym, dotyczącym jakości paliwa są: Protokół przyjęcia jakościowego, Dowód wydania, Świadectwo jakości produktu.

6. Postępowanie wyjaśniające wszczyna się w sytuacji, kiedy nadwyżka przekracza błędy układu pomiarowego systemu nalewu (0,5% objętości deklarowanej).
7. Podstawowymi dokumentami w postępowaniu wyjaśniającym i reklamacyjnym, dotyczącym ilości paliwa są: Protokół przyjęcia ilościowego paliwa, Dowód wydania, Świadectwo jakości produktu, dokumenty prawnej kontroli metrologicznej zbiorników.
8. Postępowanie reklamacyjne i wyjaśniające prowadzi kierownik Działu Umów i Zamówień.